

minarierne, og da man vilde gøre Modstand mod Skolereformen af 1814, vendte denne Modstand sig derfor først og fremmest mod de bestaaende Seminarier. For kunde de rammes, kunde Læreruddannelsen forringes, var der meget vundet. Saa vilde man ikke være i Stand til at sprede den almindelige Oplysning i Befolkningen, som Skoleloven havde tilsigtet.

Vi se ogsaa, at faa Aar efter, at Skoleloven af 1814 udkom, var det lykkedes Reaktionen at faa sat igennem, at ikke mindre end 3 Seminarier skulde nedlægges, nemlig Seminarierne paa Samsø, i Brøndbyvester og i Ranum. Men hermed var man ikke fornøjet, man arbejdede videre, og det lykkedes at faa nedsat en Kommission, som fik den Op-gave at undersøge, om ikke samtlige Almueskolelærerseminarier godt kunde op-hæves. Denne Kommission henvendte sig saa til forskellige, til Seminariedirekti-onen, til Biskopper og forskellige andre Autoriteter, for at høre deres Mening om denne Sag. Det er interessant at se de Besvarelser, som den Gang indkom. Nogle gaa fuldstændig ind paa den Tanke, at man udmærket godt kunde op hæve alle Seminarier, andre gaa en Melle-mvej. Det er kun meget faa, som virkelig holde paa, at det er nødvendigt, at Seminarierne bevares, hvis man vil faa tilstrækkeligt uddannede Lærere. Men der fremkommer dog to Vidnesbyrd i den Henseende. Jeg synes, at vi skyldte disse to Mænd Tak, og jeg skal derfor her tillade mig at minde om deres Navne. Det var to Vidnesbyrd, som begge fremkom nede fra Lolland, det ene fra en Mand, hvis Navn den Gang var godt kendt, og som ogsaa senere er bleven vel kendt gennem sine Efterkommere. Det var den daværende gamle Seminarieforstander Bojsen fra Vesterborg. Med den ærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse et Par Linier af hans Indstilling. Han siger: „I 21 Aar har jeg været Seminarielærer i Danmark og er bleven gammel i dette Hverv; jeg har arbejdet villigen og gerne og med stor Opofrelse for denne Almensag; jeg har været Vidne til og er Vidne — jeg takker min Gud derfor, og det skal være min Trøst i min Alderdom — til den Velsig-nelse, det har udbredt i Middelstandens og

Almuens Kredse . . . Jeg elsker derfor dette Institut med samme Kærlighed, hvormed den aldrende Fader elsker sit omhyggeligen fremledte Barn.“ Videre indstiller han saa, at vi her i Landet maa bevare i det mindste 8 Seminarier. Den anden Mand, hvis Navn ogsaa fortjener at mindes med Ære, var Grev Reventlow til Pederstrup. Han vilde paa ingen Maade gaa med til at indskrænke Seminariernes Antal, da han fandt det nødvendigt, at der produce-redes mindst 200 Seminarister aarlig, og Udgifterne til Seminarierne kun var en ubetydelig Sum mod den store Nytte, de havde stiftet. Han var i det hele taget en Ven af den almindelige Oplysning, og det er derfor saare naturligt, at denne Mand modarbejdede Reaktionen og paa ingen Maade vilde gaa med til, at Semi-nariernes Antal forringedes, eller at Lærer-uddannelsen nedsattes. Men det var kun disse 2 Mænd, som virkelig gjorde Mod-stand mod de reaktionære Planer, og det lykkedes i 1824 at faa en kgl. Plakat ud, hvorved det bestemtes, at i Fremtiden skulde vi ikke have mere end 4 Stats-seminarier, nemlig i Jonstrup, Skaarup, Snested og Lyngby. Lidt efter lidt som Eleverne døde ud paa de andre Semina-rier, blev disse nedlagte. Jeg skal saa-ledes nævne Seminarierne i Brahetrolle-borg, Borris, Vesterborg og paa Bornholm. Saa beholdt vi altsaa disse 4 tilbage, det vil sige, disse 4 kunde naturligvis paa langt nær ikke forsyne Landets Skoler med det nødvendige Antal Lærere. Hvordan de øvrige fik deres Uddannelse, var en Sag, de fik om, og de fleste fik den ved at søge privat Undervisning omkring hos Præster eller andre Steder, hvor de kunde faa den.

Man kan forstaa, at den Uddannelse, Lærerne fik, var i højeste Grad tarvelig. Ikke alene indskrænkede man Seminarier-nes Tal, men ogsaa Seminarielærernes Lønninger. Man unddrog Seminarierne den Støtte fra Finanserne, som de hidtil havde haft, og man indskrænkede det Stof, som Eleverne skulde lære paa Semi-narierne. Saaledes sagde man, at Kund-skab om Verdensbygningen, Geometri, al-mindelig Verdenshistorie, nyere Religions-kundskab skulde ikke mere læres som selvstændige Fag. Det var altsaa Ting, som man, hvis man kunde faa Tid dertil,